

Warszawa, 14 lutego 2019 r.

STANOWISKO ZWIĄZKU DEALERÓW SAMOCHODÓW
w zakresie planowanych objaśnień w sprawie nowych przepisów dotyczących
amortyzacji, leasingu i eksploatacji pojazdów

W nawiązaniu do ustaleń dokonanych na spotkaniu w Ministerstwie Finansów, Związek Dealerów Samochodów (dalej: **ZDS**) przedstawia propozycje treści, które powinny zostać ujęte w planowanych objaśnieniach podatkowych, dotyczących przepisów zmienionych mocą ustawy z 23 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2159, dalej: **Ustawa nowelizująca**).

I. Amortyzowanie leasingowanych środków trwałych

Począwszy od 1.1.2019 środki trwałe będące przedmiotem umów leasingu lub najmu, zgodnie z art. 16 ust. 5b ustawy o CIT, nie podlegają ograniczeniom w zakresie wysokości amortyzacji (odpowiednio w zakresie kwot 150 000 lub 225 000 zł). Z uwagi na brak przepisów przejściowych, art. 16 ust. 5b ustawy o CIT powinien mieć zastosowanie także do tych środków trwałych, które zostały przyjęte przez finansującego (wynajmującego) do używania przed 1.1.2019. W rezultacie, środki trwałe, do których uprzednio miał zastosowanie limit amortyzacji 20 000 euro, od 1.1.2019 mogą być przez finansujących/wynajmujących amortyzowane bez ograniczeń.

II. Limitowanie składek na ubezpieczenie samochodu osobowego

Zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o CIT nie uważa się za koszt uzyskania przychodu składek na ubezpieczenie samochodu osobowego w wysokości przekraczającej ich część ustaloną w takiej proporcji, w jakiej kwota 150 000 zł pozostaje do wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia.

Na gruncie przepisów obowiązujących do końca 2018 r. organy podatkowe jednolicie uznawały, że przepis ten (w poprzednim brzmieniu, w którym limit wynosił równowartość 20.000 euro) dotyczy tylko tych składek na ubezpieczenie samochodu osobowego, których wysokość jest ustalana w oparciu o wartość samochodu przyjętą dla celów ubezpieczenia, czyli wyłącznie nieobowiązkowego ubezpieczenia auto-casco (AC). W konsekwencji inne ubezpieczenia, dla których wysokość składek nie jest ustalana w oparciu o wartość samochodu, tj. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC) i ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW), nie są objęte ustawowym limitem.

Z uwagi na fakt, że poza wartością limitu treść art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o CIT nie uległa zmianie, również praktyka organów podatkowych nie powinna się zmienić od stycznia 2019 r. Niemniej, zdaniem ZDS, dla pewności obrotu prawnego, powinna ona zostać potwierdzona w objaśnieniach podatkowych.

Ponadto, należy zwrócić uwagę, że art. 23 ust. 1 pkt 46 ustawy o PIT (limitujący możliwość zaliczenia do kosztów podatkowych składek ubezpieczeniowych) posługuje się pojęciem „składek na ubezpieczenie samochodu”. Zdaniem ZDS pojęcie to należy interpretować w ten sposób, że składki na ubezpieczenie OC i NWW nie są składkami na ubezpieczenie samochodu w rozumieniu ww. przepisu, ponieważ ubezpieczenia te, związane jedynie funkcjonalnie z samochodem, nie zabezpieczają samego samochodu przed żadnymi ryzykami. Ubezpieczeni są odpowiednio kierowca (od odpowiedzialności cywilnej) i pasażerowie (od nieszczęśliwych wypadków). Zdaniem ZDS

okoliczność ta (tzn. brak stosowania ograniczeń do ww. ubezpieczeń) powinna zostać potwierdzona w objaśnieniach.

III. Zmiany umów leasingu, najmu, dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze zawartych przed 1.1.2019

Stosownie do art. 8 Ustawy nowelizującej, do umów leasingu, najmu, dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze dotyczących samochodu osobowego zawartych przed dniem 1 stycznia 2019 r., zmienionych lub odnowionych po dniu 31 grudnia 2018 r. stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1 i art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Z pewnością nie stanowi „zmiany umowy” jej wykonywanie. Jeśli pewne parametry przewidziane w umowie ulegają zmianie na podstawie jej postanowień (np. wartość rat leasingowych ulega zmianie w wyniku zmiany kursu waluty obcej lub WIBOR albo przesunięciu ulega data dostawy przedmiotu leasingu), to nie wymaga to zmiany postanowień samej umowy. Tylko takie zmiany, które są efektem negocjacji stron przeprowadzonych po jej zawarciu, mogą potencjalnie być uznane za „zmianę umowy” w rozumieniu art. 8 Ustawy nowelizującej. Zdaniem ZDS potwierdzenie w tym zakresie powinno znaleźć się w objaśnieniach podatkowych.

Zdaniem ZDS, Minister Finansów powinien w objaśnieniach rozstrzygnąć w szczególności następujące przypadki zmian umowy:

- wydłużenie umowy (zwracamy uwagę, że w przypadku leasingu operacyjnego z niską wartością, resztową wydłużenie umowy powoduje wyłącznie zmniejszenie ceny sprzedaży samochodu na koniec umowy – innymi słowy, jest to neutralne podatkowo rozłożenie ceny wykupu na raty),
- skrócenie umowy,
- inne zmiany dotyczące harmonogramu rat (modyfikacja ich wysokości bez zmiany okresu trwania umowy),
- cesja umowy,
- zmiany dotyczące oznaczenia stron (np. adresów do doręczeń).

Zdaniem ZDS, powyższe zmiany nie powinny być traktowane jako zmiany, które powodują konieczność stosowania nowych przepisów, ponieważ nie mają one żadnego przełożenia na wysokość opodatkowania stron umowy. Jak już wskazano, wydłużenie umowy – jeśli sprowadza się jedynie do rozłożenia na raty (z ewentualnym, stosownym oprocentowaniem) ceny wykupu, nie powoduje uzyskania żadnej korzyści podatkowej. Podobnie, w przypadku cesji, dochodzi jedynie do kontynuacji uprawnień poprzednika. W ocenie ZDS omawiany przepis przejściowy Ustawy nowelizującej ma cen antyabuzystyczny i powinien być stosowany tylko do przypadków nadużycia ustawowych uprawnień. Oznacza to, że za „zmianę umowy” powinny być uważane następujące zmiany:

- wydłużenie okresu umowy – ale tylko w przypadku umów z ceną wykupu zbliżoną do ceny rynkowej (dotyczy to de facto umów najmu długoterminowego);
- zmiana przedmiotu umowy leasingu (tzn. zamiana na przedmiot o innej, wyższej wartości i innych parametrach).

IV. Refakturowanie ubezpieczenia

ZDS proponuje, aby w objaśnieniach podatkowych wskazać, że limity dla ubezpieczenia nie dotyczą finansujących w ramach umów leasingu. W takim przypadku bowiem finansujący jest jedynie pośrednikiem, dla którego ubezpieczenie jest jedynie składową ceny leasingu, nawet jeśli jest odrębnie przenoszone. To korzystający (najemca) jest podmiotem efektywnie ubezpieczonym, ponoszącym koszt ubezpieczenia i wyłącznie do niego powinny się stosować ustawowe limity.

V. Sposób kalkulacji kwoty 150 000 zł wyznaczającej limit zaliczania wydatków do kosztów uzyskania przychodów

Stosownie do art. 16 ust. 5a ustawy o CIT „poniesione wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 51, oraz kwota, o której mowa w ust. 1 pkt 49a, obejmują także podatek od towarów i usług, który zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług nie stanowi podatku naliczonego, oraz naliczony podatek od towarów i usług, w tej części, w której zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty lub zwrot różnicy podatku od towarów i usług”.

Jak wynika z przytoczonego przepisu, kwotę 150 000 zł należy obliczyć z uwzględnieniem tej części VAT naliczonego, do której odliczenia podatnik nie jest uprawniony.

Przepis ten został skonstruowany w sposób niefortunny, ponieważ w przypadku nabycia samochodu na potrzeby umowy leasingu nie występuje podatek niepodlegający odliczeniu (finansujący jest uprawniony do odliczenia całej kwoty podatku). Zdaniem ZDS przepis ten należy jednak interpretować funkcjonalnie i za kwotę podatku niepodlegającą odliczeniu należy uznać kwotę podatku, którego podatnik hipotetycznie nie mógłby odliczyć, gdyby zamiast zawarcia umowy leasingu nabył samochód na własność.

U większości podatników kwota podatku naliczonego z faktury podlegająca odliczeniu wynosi 50%. W konsekwencji, w takim przypadku, całość rat leasingowych/czynszu najmu zaliczą w koszty podatkowe ci podatnicy, którzy wyleasingują/najmują samochody o wartości netto nieprzekraczającej 134 529 zł. Z kolei dla podatników, którzy są uprawnieni do odliczania 100% VAT naliczonego od wydatków samochodowych, kwota 150 000 zł będzie stanowić w całości kwotę netto. W ich przypadku nie wystąpi bowiem VAT naliczony niepodlegający odliczeniu. Z kolei w przypadku podmiotów niebędących podatnikami albo takich, którym w ogóle nie przysługuje prawo do odliczenia VAT naliczonego, kwota 150 000 zł będzie w całości kwotą brutto. W konsekwencji, takie podmioty zaliczą raty leasingowe/czynsz najmu w koszty uzyskania przychodów w całości, jeżeli wartość netto leasingowanego/najmowanego samochodu będzie równa ok. 122 000 zł.

Jednocześnie, przepisy ustawy o CIT i ustawy o PIT nie przewidują żadnego ograniczenia dotyczącego nieodliczonej części VAT. W rezultacie nieodliczona część podatku powinna być jedynie brana pod uwagę dla potrzeb obliczenia wartości kwoty 150 000 zł. Z kolei wartość samochodu podana w umowie leasingu powinna być określana jako kwota netto, zaś do kwoty podatku naliczonego niepodlegającego odliczeniu proporcja nie będzie stosowana i całość tej kwoty podlegać będzie zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodu. Wynika to jednoznacznie z art. 16 ust. 1 pkt 46 ustawy o CIT, który nie przewiduje żadnych ograniczeń w zakresie możliwości zaliczenia do kosztów podatkowych nieodliczonego VAT z uwagi na zastosowanie proporcji wynikającej z art. 16 ust. 5a ustawy o CIT. Ponadto należy pamiętać o zasadzie zawężającej wykładni wyjątków.

Z uwagi na konieczność zapewnienia jednolitości stosowania prawa przez organy podatkowe i podatników, ZDS wnosi o potwierdzenie prezentowanego wyżej podejścia w objaśnieniach.